

Гъогу проектхэм атегущыIагъэх

Адыгейим и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ Урысыем транспортнымкэ иминистрэу Евгений Дитрихрэ Москва зэлүкэгү щизэдьягъа.

Анахъэу ахэр къызыццуугъэхэр федеральнэ трассхэу республикэм пхырыкхэрэм ащищхэр гъэцкэжъигъэнхэр ыкйи шыгъэнхэр ары. А предложениехэм стратегическэ нэшанэ ялэу щит ыкйи транспорт гъогум изытет хэшшыкъе нахьшуу шыгъэнным иамах къатышт.

Ioфыгъохэм ятегущыиэн хэлжэхагъэх Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Владислав Резник, Адыгэ Республиком псөольшынымкэ, транспортнымкэ, гъогу ыкйи унэ-коммунальнэ хъызметынмкэ иминистрэу Валерий Картамышевыр.

Керченскэ хытчалам ыльэнъыкъокъ ильэс къэс транспортим зэрэхахъорэм гъогурыкъоныр лъэшэу къегъэхъыль. Ащ къыхэкъеу Къумпыл Мурат игоу ыльэгъуугь республикэм къихиубытэрэ автомобиль гъогу A-146 «Краснодар — Верхнебаканский» зыфиорэм.

граммэм хагъэхъанэу. Адыгейим и Лышхъэ къызыриуагъэмкэ, гъогурыкъоныр нахьшишоу зэхэшгэйэнимкэ, гъогухэр щинэгъончъеу щитынхэмкэ ыкйи ахэм къатехъухъэрэ тхъамыкъагъохэм къаклгэччыгъэнимкэ а проектым игъэцэкъен ишүаагъе къеклоцт.

«Адыгэкъал — Бжъэдигъухъабл» зыфиоу «Мыекъуапэ — Бжъэдигъухъабл — Адыгэкъал — Усть-Лабинск — Кореновск» зыфиорэм хахъэрэм игъэцкэжъын, изэтгээпсихан ыльэнъыкъокъе хэушхъафыкъыгъеу амалэу щыгъэхэм атегущыагъэх. Мы гъогур 2018-рэ ильэсым къыщегъэжъагъеу федеральнэ мылькум хэхъэ. Шапхъэхэм зэрдимыштэрэм, автомобиль эурыкъохэрэм нахь зэрэххуагъеу (ахэм япроцент 70 фэдизир хъылзээшэ транспортэу щит) къыхэкъеу республикэмкэ анахь щынэгъо гъогу мэхъу.

Адыгейим и Лышхъэ джащ фэдэу

анаэ зытыраигъэдзагъэхэм ащищ автомобиль гъогоу A-146 «Краснодар — Верхнебаканский» зыфиорэм, анахъэу етланы республикэм пхырыкъырэ я 19-рэ километрэм дэжь автомобилэу рыхкъорэр нахьыбэ зэрэххуурэр. Чэц-зымафэм къыклоцт автомобиль мин 42-рэ фэдиз аш рэкло. Къумпыл Мурат гъогу зэхэжыгъэш ишынкэе проект гъэнэфагъэхэм мылькоу апэлхуаштэр къыдалтынэу предложение къахилхъагъ.

Автомобиль гъогоу «Обход города Майкопа» зыфиорэм ишынкэе ятлонэрэ ыкйи ященэрэ чэзыухэм федеральнэ мыльку апэлгъэхъэгъэним епхыгъэ Ioфыгъохэм зэлүкъэхэрэ атегущыагъэх. Апэрэ чэзыум тегъэпсихан гъогум щыщ километри 9,4-рэ фэдиз ашыгъах. Джыри ашынэу километрэ 16 фэдиз къэнагъ. Мыекъуапэ итогуухэм а лъэнъыкъомкэ хыльэуателым къыкъегъэччыгъэнимкэ мы

проектым мэхъэн гъэнэфагъэ илэу щит. Кавказ къэралыгъо биосфернэ заповедникым, хы Шуцэ Iушом, Къыблэ федеральнэ шъольырим иррегионхэм яадминистративнэ гупчэхэм яклурэ федеральнэ гъогухэр анахь къеклэу зэзыпхыхэрэм ар ащищ.

«Ioфыгъоу зытегущыIагъэхэм-кэ игъоу альэгъугъэхэм атегъ-псыхъагъеу федеральнэ ведом-стэвхэм пишэрыльхэр афаши-ицтых. Урысыем транспор-тынмкэ и Министерствэ ина-щэхэм икюу зэхашыкъыгъ ин-фраструктурнэ проектхэу ре-спубликэмкэ мэхъянэ зиIэхэр зишIохыгъэнхэ зэрэфаэр», — икIэхүм къыIуагъ Адыгейим и Лышхъэу Къумпыл Мурат.

Сомэ миллион 20-м ехъу джыри къафыхагъэкъыгъ

Адыгейим и Лышхъэу Къумпыл Мурат иунашьокъе ильэсикъе еджапIэхэр фэгъэхъазырыгъэнхэм пэуагъэхъанэу республикэ бюджетым джыри сомэ миллион 20-м ехъу къафыхагъэкъыгъ.

Шыгуу къэтэгъэкъыгъы: Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет бэмыншэу илэгъэ зэлүкъэхэм еджапIэхэм ягъэцкэжъын ары анахъэу анаэ зыщтырагъэтэгъэр. Джащыгъум республикэм и Лышхъэ къыкъигъэтхыгъягъ аджапIэхэм ягъэцкэжъын пэуухащт ахьщэр ны-тыхэм къалахы зэрэмыхъущтэр ыкйи къылгъаагъ республикэмрэ муниципалитэхэмрэ ябюджетхэм ахэм апэлхуашт ахьщэр къазрахагъэкъыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ иунашьо тетэу республикэ бюджетым субсидие фэдэу къыхагъэкъыгъ ахьщэр муниципалитетхэм алэкIагъэхъагъэр зытэлхуаштэр еджапIэхэм яунашхъэхэм, гъэфэбапIэхэм ягъэцкэжъын, зыщыпщэрхъэхэрэ чыгылдэх яборудование зэблэхъугъэнир ыкйи нэмьыкхэр ары.

«IoфиIэнхэр зэрагъэцакIэхэрэм, ассигнованиехэу муниципалитэхэм афатIушигъэхэр кIа-угъуаээз зэрагъэфедэхэрэм пхъа-шиэу лынгээгъэним мэхъян-ицхо иIэу щит. Ащ дакIоу палъэхэу афагъэнэфагъэхэм аблэмыкIынхэр анаIэ зытыра-гъэтэн фэе лъэнъыкъохэм ащищ — ильэсикъе еджапIэхэр зэкIэхэрэм фае», — къыIуагъ Къумпыл Мурат.

Абхазын ишъхафитныгъэ фэгъэхъыгъ

Гуфаклохэм яллыхъужьныгъэ тэгъэлъапэ

Грузиен иулашыгъэ куачлэхэр заоклэ Абхазын ичыгу зихагъэхэр тыгъуасэ ильэс 26-рэ хуугъэ. Аш фэгъэхъыгъэ зэхахъэ Мыеекуапэ щыкъуагъ.

Щытхур зыфалорэ дзэклолым ипсынеклэч щызэукалагъэх хабзэм икъулыкүшлэхэр, Абхазын ишъхафитныгъэ фэбэнагъэхэр, ны-тихэр, общественнэ движенихэм яллыклохэр, нэмыкхэри. Адигэ Республиком и Лыхшхэе ыкы Адигэ Республиком иминистрэхэм Я Кабинет я Администрации ипащэ игудээ Мэшлэкъо Хамидэ республиком ипащхэм ацлэхэз эхахъэм кыщыгушыагъ.

Адигеим икыгъэ калэхэр Абхазын лыххужьэу фэбэнагъэхэу Хь. Мэшлэкъом кытыагъ. Мамыр псэукээр зыпкьрагъузжынэм, Абхазынрэ Адигеимрэ язэхъынгъэхэр гъэптигъэнхэм апсэ емыблэжхэу фэзэуагъэх.

Мыеекуапэ иадминистрации ипащэ иапэрэ гудаэу Юрий Томчак, Мыеекуапэ инароднэ депутатхэм я Совет итхаматэ Джалырмэкъо Азмет, Адигэ Республиком икыгъэ гуфаклохэм я

Совет итхаматэ игуадзэу Къуйж Кэпплан зэхахъэм кыщыгушыагъэх. Адигеим игуфаклохэр заом иапэрэ мафэхэм кьош Абхазын зэрэкьюцаагъэхэм ишуагъэкэ Грузиен иззхэм пхашшэу алэуцужьыгъэх, рес-

публиктэ шьххафит ашыкъыгъ. Адигеим игуфакло 200 фэдиз заом хэлэжьагъ. Лыххужьэу фэхъгъэхэм ацлэхэр зэхахъэм кыщырауягъэх, зы такъикэ афэшьыгъуягъэх.

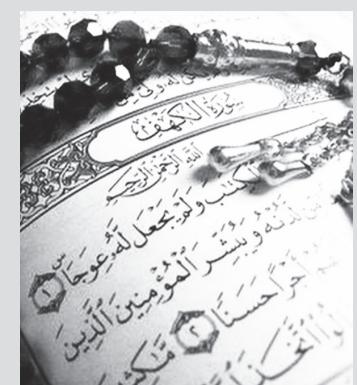
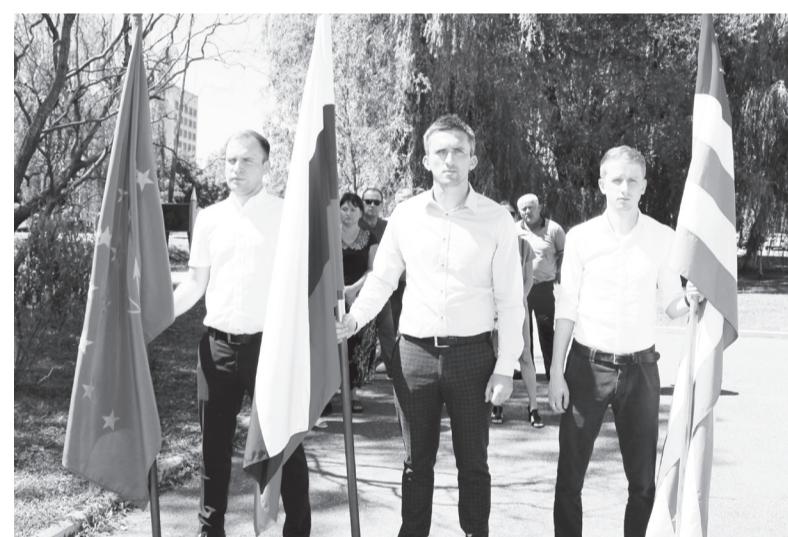
Республикэм щыщ калэхэу

Абхазын щыфэхъыгъэхэм сау- гъэтэу афагъэуцугъэм къэгъагъэхэр кэлъыральхъагъэх. Урысъем, Абхазын, Адигеим якъэралыгъо биракхэр лыххужьхэм ацлэхэ щаэтигъэх.

Зэшхэгъусэхэу Валерий ыкы Галина Диколенкэхэм акью Сергея Абхазын щыфэхъыгъ. Сау-гъэтэу къэгъагъэхэр кэлъыральхъээзэ нэлэсэу къяхырэм гур ыгъэцфыкүштэгъ. **Сау-гъэтэу гуфаклохэм ацлэхэр тэхагъэх:** А. Хуадэ, М. Шэуджэн, А. Мыкъо, Р. Хабэхъу, А. Хяткъо, С. Крынин, Р. Барцо, С. Диколенко, К. Нехай.

Гуфаклохэм лыххужьынгъэу зэрхагъэхэр Абхазын щаэлъапэ. А. Хуадэм ыцэ еджапэ мэлэхэй. Тигуфаклохэм ацлэхэ калэхэм яурамхэм ядагъэх. Адигэ Республикоми тигуфакло лыххужьхэр щашэх. Спорт зэнэкъокухэр, зэлукэгъухэр афызэхашхэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Адыгэим ис быслымэнхэм Къурмэнэр шышъхъэум и 21-м хагъэунэфы-кынэу загъэхъазыры

Адигэ Республикэмэ Краснодар краимрэ ашыгсэурэ быслымэнхэм я Диндэлжэхэлэхээ макъэ кызыэрэгийэ угъэмкэ, Къурмэн мэфэхэй мы ильэсэм шышъхъэум и 21-м хагъэунэфыкынэ.

Муфтиятим кызыэрэшцауягъэмкэ, республикэмэ краимрэ ямэштэ пстэуми пчэдыхжым сыхытээр 8-м мэфэхэй нэмазхэр ащаублэштхэ.

Пегъымбарэу Ибрахимэ ехыгъэу мэфэхэй щыт. Къурланым кызыэрэриорэмкэ, мэлалчэу Джэбраилэ аш пкыхъкэ зыкыригъэлэгъуягъ ыкы ыкьюу Исмахильэ къурмэн Алахым фишынэу зэрэшонгъор кыриуягъ. Аш зыфигъэхъазырэ, Ибрахимэ кээу Минэ, Чабэр зыдэштэ лъэныкъом, куагъэ. Ятэрэ Алахьталаэмрэ яштоигъонгъэ ыгъэцакъээ, Исмахильэ ятэ ыуягъ. Мэлалчэу Джэбраилэ пегъымбарэу Ибрахимэ ыкъо ычыпэхээ мэл кырытигъ. Ибрахимэ Алахым зэрэфэшьыкъэмрэ ыгу зэрэкъабзэмрэ апаа ыкьюу Исмахильэ псао кыгъэнагъ.

Нахыжъу аухыгъ

Адигеимрэ Краснодар краимрэ зээзыпхыхэрэ льемыджеу поселкэу Яблоновскэм дэжь тельим гъэцкэлжынхэр ишыкъагъэхэу зэрэзэфашыгъэм нахыпэхээ итугъу къэтшыгъагъ.

Зэфашынэм ыпэхээ Краснодар къэлэ администрацием транспортнымкэ ыкы гъогъ хызмэтнымкэ и Департамент брифингэу зэхицтэгъагъэм аш ипащэу Владимир Архиповыр кызыщэгъуягъээм, мэлэлтэгэй ашупльягъум ар зэрэзэхэт конструкциешхохэр зэрэзэхъыгъэ «тэмпературнэ шовхэр» зэшкъуягъэхэу, охътабэ темышээзэ зэблэхъунхэр фаеу агъэунэфыгъэу ары кызыэрэйогъагъэр. Ары шышхъэу мазэу тызхэтэм и 4-м льемыджыр зэфашын фаеу зыкъехъуягъагъэр.

Шышхъэум и 20-м нэс зэфашыгъэнэу пэшорыгъэшъэу агъэунэфыгъэу Департаментын ипащи, подрядчикэу зыгъэцкэжыщми къялогоягъ, ау нахыжъуу юфшэнхэр аухынхэш,

кызызшыуахыжынэм ыуж зэри- ѿштхэм кыкылагъэтхъыгъагъ.

Ар гъэцкэлжыгъэхэу хуугъэ. Чэши мафи зэпымыу специалистхэм юф зэршлагъэм ишувагъэхэ, льемыджым шэмбэг-тхъяумэхэ мафэу куагъэхэм юфшэнхэр щауягъэх. Комиссием зеупльягъуягъэм ыуж, блыгэ мафэ шышхъэум и 13-м, ар кызызшыуахыжыгъ. Департаментын кызыэрэтигъэмкэ, «тэмпературнэ шовхэр» зэблажуягъ.

Поселкэу Яблоновскэм дэжь тель льемыджеу 1962-рэ ильэсэм ашыгъ. Чэш-зымафэм транспорт зэфэшхъафэу мин 25 — 30 фэдиз щызэблэхэ. Аш джы рашилэгъэ гъэцкэлжын юфшэнхэм сомэ миллиони 7,7-рэ атефагъ.

ХҮҮТ Нэфсэт.

ПсырыкIуапIэм ишигын аухыгь

Ильэс 20-кэ узэклээбэжьмэ, Косовэ къикIыжыгьэ тильэпкъэгүхэм апае къуаджэу Мэфэхьаблэ агъэпсыгь. Заом къихэкIыжыгьэхэм IэпыIэгүу ягъэгъотыгъэнымкэ, щыIеныгъэм хэгъэгъозэжыгъэнхэмкэ республикэм ипащэхэм Iофишхо ашлагь.

Джырэ уахтэм адыгэ чылэм нэбгыри 178-рэ фэдиз щэпсэу. Ахэм яфэло-фашихэр зэрифэшьуша ша афагъэцэкIэнхэм, яшугъэ арагъэкIынм фэшмы аужырэ ильэсхэм шьольтырым щызашуахыгъэр бэ.

Къуаджэу щагъэпсыгъэ Iэзаплэм ишугъэкI цыфхэр чыжэу мыкюхэу апэрэ медицинэ IэпыIэгүур арагъэгъоты. Джащ фэдэу гупык зиэ адыгэ клалэм мэштэй дахь мыш къударигъэгъэуцагь, чылдэсхэм ялсауныгъэ агъэптихэнэм ыкIи спортым пыщгээнхэм фэш аужырэ шапхэхэм адиштэрэ стадион афашигъ.

Iофигъо анахь шхъялэу щытыгъэр зашьюхэрэ псыр Мэфэхьаблэ ёщэлэгъэнир ары. АшкIэ Адыгэ Республиком и Лышьхэй Къумпил Мурат муниципалитетим, аш фэгъэзэгъэ къулыкхуум пшьериль гъэнэфагъэхэр афишигъях, ахэр гъэцэкIагъэхэ зэрэхъурэм ежь юшхэхэлэ лынпльягь. Федеральнэ программэу «Къоджэ псыуплэхэм зыпкь итэу хэхъоныгъэхэр ашынхэр» зыфилорэм къыдыхэльтигъэу псырыкIуаплэм ишын аухыжыгь. Километри 6 фэдиз зикIыхэгъэ псыуалъэм игъэпсын сомэ миллионы 10,8-рэ пэуагъэхъагь. Аш щыщэу сомэ миллионы 6,8-р – федеральнэ гупчэм, миллионы

Километри 6 фэдиз зикIыхэгъэ псыуалъэм игъэпсын сомэ миллионы 10,8-рэ пэуагъэхъагь. Аш щыщэу сомэ миллионы 6,8-р – федеральнэ гупчэм, миллионы

щыпсэу ыкIи унэ щызышы зышлонгъохэм япчагъэ хэхъонэу цыфхэр мэгугъэх. Псыуплэ зыщипшын плъэкыщт хаплэу чылэм дэлтэр афыкүйт.

Адыгейим и Лышьхэй Къумпил Мурат зи Хэкуж къэзыгъэзэжыгъэм и Мафэ фэгъэхыгъэу IэкIыб къэралыгъохэм къарыкIыжыгъэ тильэпкъэгүхэм ашыщхэм залокIем Мэфэхьаблэ Iофишохэм атегущылаштэй. Ильэс 20-кэ узэклээбэ

жьышт, псыуплэм изэтгээпсыхан льидгъэктэшт. Шыпкъэ, тызгэгумэкIырэ Iофишохэри щыIэх, зэкэри псынкэ къытщыхоу тфэолющтэп. Ау ахэр дээзээжыгъэнхэм, пшьэрлыхэр гъэцэкэгъэнхэм тишипкъэу талыль. УФ-м и Президентэу Владимир Путиним къызэрэхигъэшгээжыгъэу, федеральнэ, шьольыр ыкIи чыпэ хэбзэ къулукъуухэр зэгъусэхэу къэзыгъээжыгъэ тицифхэм яцылэцэпсэукэ нахьышу хууным Iофишохэм фэхъазырых. Мэфэхьаблэ хэхъоныгъэхэр ышынхэм, итхъухыгъэр щыIенгъэм щылхырышыгъэнным тапэкэ талыльыщт, – къыуагь Къумпил Мурат.

Къуаджэу псырыкIуаплэм зэрэрашэлгагъэм цыфхэр ыгъэгушуагъэх, мыш фэдэ фыщытыкIем куачиэ къаритыгь. Сыд фэдэрэ лъэнэкъохи Iэпийгъу къафэхъуухъэхэ республикэм ишацхэм, муниципальна образование «Мыеекъопэ районым» иадминистрации, къулукъуухэм, ведомствэхэм афэрэзэх. Адыгейим хэхъоныгъэхэр ышынхэм, ыпэкэ лъыкIотэным афэш ежхэм къатефэрэр агъэцэкэенным фэхъазырых.

Мэфэхьаблэ мафэ къэс нахь къэракI ыкIи зэтегъэпсыхагъэ мэхъу, щыкагъэу, гумэкIыгъоу илэхэр цыкIу-цыкIоу дагъэзэжыкхы. Мыш щыпсэухэрэм

жымэ Косовэ къикIыжхи тильэпкъэгүхэм ячыгу къизэрэгъэзэжыгъагъэм тарихь мэхъянэшко зэрилэр республикэм ишацхэм хигъеунэфыкIыгь.

– Къуаджэу Мэфэхьаблэ псырыкIуаплэм ишын щытыгъигъ, гъэстининыхэ шхъуантэр ёщэлэгъэнми пытыдзэ-

зэгурьоныгъэ ыкIи зыкIынгъэ азыфагу илэу зэдэпсэх, унагъохэр ашIэх, сабийхэр къафэхъу, неуушыре мафэм яцыхэ тельэу ыпэкэ мапльэх. Ашдаклоу республикэм хэхъоныгъэхэр ышынхэм ялахышу къыхальхъе.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

2,9-р – республикэм, миллионы 1,1-р – чыпэ бюджетым къатуупшыгъэх. Мы лъэнэкъомкэ республикэм ишацхэм пшьерильхэр зэрагъэцэкIагъэхэм ишугъэхэлэ цыфхэр бэшагъэхэ зэжэштэгъэхэ псы къабзэр агъэфедэн амал щыIэ хуугъэ. Къуаджэу гъэстининыхэ шхъуантэр ёщэлэгъэнми ехьгээ юфшIэнхэм джырэблагъэ апацэжжынэу агъенафе.

– Псыр къичIэзшырэ псыуалъэтиагъ, аш изытует уигъэрэзэнэу зэрэшмынтым къикIыжIеу дгээфедэжыщыгъэп. Тигъунэгуу къутырэу Пролетарскэм къикIыштыгь тикIуаджэ къылэкIахьэштыгъэ псыр. Сетим

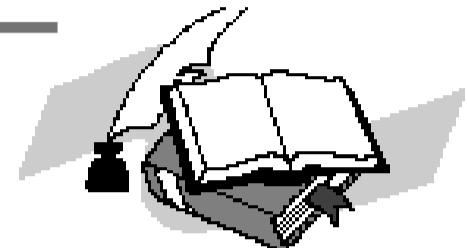
льэшыщэу IофишIэрэм къикIыжхи псым икъетын зэпүүтгэхэр фэхъуштыгъэх, аш идэгъуягъэли гумэкIыгъохэр щылагъэх. ПсырыкIуаплэм къытфашыгъэм ишугъэхэлэ мы щыкагъэхэр зэки дэгъэзэжыгъэхэ хуугъэ, – elo Мэфэхьаблэ иадминистраторэу Хасани Мыхъамет.

Косовэ имызакью, Тыркуем, Сирием, Иорданием, Израиль къикIыжхыгъэхэри къуаджэу дээх. Унагъохэм ашыщбэм унэхэр ашынхэр рагъэжагъ. Инфраструктурэ зэрэшмынэ цыфхэр зэтырилажэштыгъэх. Къуаджэу псыр зэрэрашэлгээхэри Iофишэр бэкIэ нахь къы-

Зышыдэпльяпхъэм афепльыхрэп

Шыхъэлэхъо Абу итхыльмэ ащыц горэм «Мыклюсэрэ Жуагъохэр» ыуи цэу фишыгъагь. Ежыри ахэм ащыцыгь, ау джы – 2018-м бэдзэогъум и 22-м идунаи ыхъожы, Мыклюсэрэ Жуагъомэ ащыц шыпкъэ хуужыгъашь, Тхъэм джэнэтыр унаплэ феш!!

Мыгъэ адигэ буракъым и Мафэ ехуулэу Мыекуапэ сыкуағэти, сифэягь спъэгъунэу, сыкэупчанэу, згъэгушонэу, згъэчэфынэу... Ау гухэк нахь мышлэми, «хыльяош» алы ауажырэу джыри зэ сиуағэскэжыгъэп. Ар гукауо сиғу къинжыгъагь. Мыекуапэ сико къэс «сымаджэти, щылти, хыльяош» зэралорэм зыке-смыгъялахъеу, попен зыхув-къэ, сашуууклэштыгъэ Абу, сикъош-ныбджэгъо Къуекъо Асфар ишуағэкъэ. Тызыууклэштыгъэ, сымаджэми, нахьшүу къэхъу-жыщтыгъэ, плем хэльми, къэтэджыти, къыддышицыщтыгъэ, нэгушоу къиддэгушыщтыгъэ, тигъэгушыщтыгъэ, ежыри гушоштыгъэ, къечфыщтыгъэ. Гашшэм нахь лэшэу зэрэзы-пишэн къарыу ежь тэ хэтль-хыагъэ фэдэу гущылэ гуапэ къитиоштыгъэми, тэ Абу къарыу хэдгүүатштыгъэ, тигъэгу-шкоштыгъэ, ерышыгъэ къитхиль-хэштыгъэ...

Абу лы къэко Ашъэбэ цы-къу фэдагъэми, йофир лъэпкъ Йофым зынэскъэ, ар лы къэко Ашъэбэ цыккужыщты-гъэп, адэ зэу къэ-губжити, аслъанэу къызэкъэко юштыгъ.

Тхыль 30-м къехъу икъэлэ-мыпэ къычкыгъ, итхыгъэу (статьяу) гъэзетхэм, журнахэм къытырадзагъэри 400-м нахь маклэпын фае. Ахэр пстэури лъэпкъ шэжым идышшэ къэнх, джыпхъеу, гуазэу, гэсэпэтхы-дэу...

Ау сэ Шыхъэлэхъо Абу илье-сиц фэдизэр зы кабинет тызэ-дышчэсэу сиделжъагъашь, ыэдакъэ чэко къодыягъэп гуазэр, ежым ициф шыки, ишыкъэ-зекуякъ, ипсэлъакъ гуазштыгъэ, шапхъэштыгъэ.

Абу сидигуу гушопсэу, нэ-шю-гушоу щытыгъ. ынэжъ зэхгэхъягъэу бэрэ пльэгъу-штыгъэп. Аш фэдэу зыщыппэ-гъурэр, пстэуми афэмидэу, лъэпкъ йофир зыщыдэмыкъирэ, зыщыгъуухэрэв зэрэшыгъу-штыгъэ. Аш фэдэу уахтэу къы-хэкыгъээр маклэштыгъэп, ау зыгорэм ыгъэгубжыгъэми, ру-губжыгъэми, губжым псынкъэу

къылэккыти, цыфмэ нэгушоу, гушопсэу залигъаклэштыгъэ. «О унэшхъэймэ, унэшхъэйшы, зыгорэущтэу дэбъэкын, бъэжжун, ау нэмикхэри зыкыдэб-гъэнэхъин щылэп», ылоштыгъ аш. Ау гушуагъо горэ къэхъумэ, ар амал имылэу пстэуми ади-гошынэу пылыштыгъ, гушуагъо, уригъэхъапсэу, дэхащэу къыуатштыгъ.

Армырми, адигабзэкъэ Абу нахь губзыгъэрэ нахь дахэу пасальэрэ къэгъотыгъоягь. Гукъа-ор зэдэбогьши къэс нахь псынкъэ зэрэхъурэм фэдэу, гушуагъори зэдэбогьши къэс зэрэбагъорэр дэгүу дэдэу ёшлэштыгъ. Дэгүур ыуатштыгъ, ау дагъор ыуши-фыщтыгъ. Зыгорэм зыгорэм идагъомэ, ар зыми ригъашэ-штыгъэп, ежь зидагъом изакьюу зыуигъакъэти, фэсакъылээ, дахэу гуригъэложыщтыгъ. Аш фэдэкэ зыми ыгуу къизеригъэб-гъагъэу къычкынэп.

Инайджэхъуухэр бэрэ къы-къэлъыкъоштыгъэх, лъытэншыгъэ

мэкъ, уланэ мары мыш фэдэу щыгъэти, къыозгъэжэшт!...» Хэкум къэзгъээжэхий Налшык сышлэжээнэу зэхъуми, инсти-тутын иофышэма ягыигъагь:

«Сыда мы калэр зыкэжъу-гкорэр, зыкэшшутууцырэр, мыш къызкэшшумыгъанэрэр?» ыуи.

Истамбул сицдэжэ зэхъум персыбзэм тыфыргъаджэу

Адигабзэкъэ Абу Анахь губзы-гъэрэ нахь дахэу пасальэрэ къэгъоты-гъоягь.

Егъэджеэло дэгүу тиагъ Тарлан Али-Нихъат aloy. Аш ылъапсэ Кавказым, Дағыстан щыщыгъ, ау ар ыүүжкэ къэтшэжъыгъ. Аш зы шэхъэ дахэкъэ къыдгургыгъ-юнгъа шэнэгъэм пэгэнгыгъэр зэрэгжээдээр, пэгэнгыгъэмэ шэнэгъэнчъягъэмэ зэрэзэгъу-сэр. Мирэущтэу къитиогъагь:

рэр нахьбэшт. Адэ джары, ар пкъэур шэнэгъэ гүунэнчъэр ары. Зэбгашэ къэс пшээрээр зэрэмакъэр, умышлэрээр зэрэ-нахьбэр, зэгъэшлэхъэу къэтэр

щыгъагь. Ежь иоф е ичэш чыые кыгъанэми, емызэшшу Абу ахэм иоф зыригъэшшэуджэштыгъ. Яджэти, мо ныбжык-къэхэм агу ымыкынэн фэш, яхыгъэхэм дахэ горэхэр къахигъуатэти, ахэр аригъэлэгъузэ, ыгъэгушоштыгъэх, ыгъэгушоштыгъэх. Аш хэтэу «ярэби, мыш дэжьыр мыш фэдэу пышимэ нахьшүүгъэба шуула?!» ылозэ яхэукононгъэхэр аригъэлэгъужыщтыгъ, зыми ыгу химыгъэко аригъэгъэтэрэзэжы-щтыгъ.

Адэ ежь зыщыдэпльяпхъэу лъэгаплэ нэ-сыгъэми, ар цыиф шы-рытыш, зыми фептихы-рэп, шхъэштилъэрэп, хэтрэ цыифи зэшлэок горэ зимиээ зэрэшмылэр, зыгорэм фэмэшүу хядрыхэ зэрэмгъакъорэр дэгүу дэдэу ёшэти, хэтрэ цыифи лъытэншыгъэ, уасэ фишыщтыгъ. Ары демократиим икъежаанэри.

Шыхъэлэхъо Абу лы къэко шъэбэ цыкы фэдагъэми, иофир лъэпкъ иофим зынэскъэ, ар лы къэко шъэбэ цыккүжыщтыгъэп, адэ зэу къэгубжити, аслъанэу къызэкъэко юштыгъ. Аш фэдэу зыхъурэм, «узджэгъон имаф» зыфалорэм фэдагъ. Ау етлани зимишлэхъэу зыки къэгубжы-щтыгъэп. Игубжи гүунэ илагъ. Сидэу зэхъуми, чылээю иоф, лъэпкъ иоф зепхъащтмэ, аш фэдэу уштын фае. Цыифхэри бъэдэошунхэ, зэгурьагъэло-шунхэ фае. Хэсэзехъэхэмэ,

къыфашыщтыгъ Хъэдэгъэлэ Аскэр, Тхъаркъохъо Юныс, Мэ-щбэшэ Исхъакъ... Сэри сазэ-рашхъащтым, псы, щашибжэ къазэрафизгъахъорэм сиры-гушоштыгъ, сирыгушоштыгъ. Зытепсэлъыхъэхэрэв сидигуу адигэ лъэпкъ йофигъохэр арыгъэ, адигабзэр, хабзэр, жабзэр, литературэр, къеклохын-къэ-щэжын йофир...

Тыркуем згъэзжын фаеу зэхъум къисилогъагь: «Умыгу-

«Губъо-шьоф джэшьошо горэм ыгузэу шьуйтэу шууэгупшыс-жээль! Зышуултыхъэмэ, шьофым игуунапкъэхэр шуульэгъу-щыхынэхэм ошьо хуураер къатеуугаагъэ фэдэу. Джы аш дэжжым зы пкъэу лъэгэшхо хэтэу шуунэгъо къыкэжъу-гхээ километрэ мин пчагъэ ильэгагъэу. Джы аш шуудэгшы-еу, шуудэгшыа шуегупшысээль! Шуудэгшыа къэс шуунэ ылъэ-гүүрэр нахь инышт, шуульэгъу-

зэрэгжунэнчъэр къыбгурэло, узыкэлэгэн лъэпкъ зэрэшы-мылэр зэхэошшэ. Шэнэгъэ зилэр пагэрэп, шэнэгъэнчъэр ары пагэрэп».

Джа дэдэр үлпкъэу Шыхъэлэхъо Абу естьэгүүлагъ. Ригъаджэхэрэми нэмикхэми, зыми япэгэкъэу, laeklэ ягугъу ышшэ, афепсалтэу зи дэслэгъугъэп. Ригъаджэхэрэм ащыц горэхэм зэхауцээрэхъэгъэ тхыгъэ горэхэр къыфахъыхэти, ахагъаплэ-

Гъльэшэу зэрэ-зышилэн къарыу ежь тэ хэтльхъагъэ фэдэу гущылэ гуапэ къытиоштыгъэми, тэ Абу къарыу хэдгүүатштыгъэ, тигъэгушоштыгъэ, ерышыгъэ къыт-хилъхъэштыгъэ.

политикхэми аш игъашэе, итхыгъэхэм къахахын альэкынэу щылэр бэ.

Ижүпкъэ мафэ, ильэужэу къыгъэнагъэр Тхъэм лъагъо тфеш!!

Хъуажъ Фахъри.

Шэжьыр

Илофшагъэхэмкэ егъаштэм къитхэтышт

Ильэсыбэрэ тиоофшэгъугъэу, республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» Тэхъутэмькое районымкэ икорреспондентыгъэу Хуушт Щэбанэ псаоу къитхэтыгъэмэ, шышхъэум и 15-м ыныбжь ильэс 80 хууштыгъ.

Щэбан къуаджэу Псэйтыку къыщыхъугъ, игъашэм ары зыдесгъэрэ. Гурит еджаплэу ашдэтыр къизеухым колхозым хехъэгъягъ. Зы ильэрэ ашщилжъягъэу дзэм къулыку

щихъинэу дашыгъагъ. Аш ыуж Адыгэ къералыгъо къэлэгъэдже институтын филология шэнэгъэхэмкэ ифакультет ашпъэрэ гъесэнгъэ щиззэригъэгъотыгъагъ. Псэйтыку гурит еджаплэ

икъэлэгъэджагъ, культурэм пышаэштыгъ. 1992-рэ ильэсыр ары гъэзетым исобкор зыхъу-таягъэр.

Зиоофшэн лъэш дэдэу шу зыльэгъурэ, ыгу ылси хильхъээ зыгъэцэктээрэ цыфуу зэрэштым тэ шыхъат тыфхъугъ. «Адыгэ макъэр» ишылэннигъэ хэмийтхъыннын егушилэннигъэ фэмьеу ылоштыгъ. Дунаим псаоу тетыфекли ар ишылэннигъэ щищыгъ, иаужырэ мафэ нэс тоф щишлагъ.

Щэбан зыщыкорреспондентыгъэ районын анах инэу Адыгэгэим итхэм ашщыгъ, ау мышхъахэй, телефоныр къызифъэфедэнэу ымынтоу, емызэшэу къыкъухъэштыгъ, къэбарэрэ къыгъо-ихэрэр псынк!еу гъэзетым къылэк!игъахъэштыгъ. Цыф къызэрикъом ишылэн-псэукъэ къыгъэлэгъоннын, хэхъонигъэхэм ямызакъо, тофыгъо зэфэшхъафыби зэрэштыгъ итугъу къышыннын, ахэр зэшшозыхын

фаэхэм альигъэлэнным пыллыгъ. Тэхъутэмькое районымкэ иофтхъабзэу Ѣзызэхашхэрэм хэзигъэ имылэу ашылэштыгъ, ау аш имызакъо, гүнэгъу Краснодар краими лъэлкъ зэхахэ горэ Ѣзылэнэм, хэны зишиштыгъэп. Ныбжык!ехэм шлэжь ялэннын, ячыгу фэшьылкъэхэм псаунхэм афэгъэхыгъэ тхыгъэхэм афэшэгъагъ.

Щэбан къуачай илоофшэн хильхъэрэ, жы зэрэклэтийн, мышхъижъэу, тэурык!уагъэхэмийлэу, ныбжыри къызэхимышшэу ишпъэрэль зэригъэцак!эрэм ухэхъопсэнэу Ѣзыгъ. Журналист сэнхъватэу ыгъэцак!эрэм имызакъо, сид фэдэрэ иоофшэн рихъыжъагъеми аш фэдэ eklopak! фыригъагъ, рихъыжъагъэр гүнэм нигъэснэйн шэн дахэу хэлъыгъэхэм ашщыгъ. Псэйтыку Ѣышхъэу Хэгъэгу зэошхом Ѣзыфхъыгъэхэм, нэужумы ми къуаджэм икъэлэ-пшшэштэе пүгъэхэу куль-

турэмрэ искусствэмрэ ашыцэриохэм афэгъэхыгъэ тхыльхэр ѩэбан къыдигъэкыгъэх. А зэпстэумэ ямызакъо, общественэ иофишэшху Ѣзыгъ. Нахыжхэм я Совет хэтэу Тэхъутэмькое районым Ѣзызэхашэрэ иофтхъабзэхэм чанэу ахэлжъэштыгъ.

Етани ѩэбан цыф иэдэбьштыгъ, шхъэк!ефэнгъэшху хэлъыгъ, шабэу къыбдэгүшьиэштыгъ. Зэкэл ар зышэштыгъэхэм сидигъоки ауштэу Ѣзыгъэу агу къинэжьыгъ. 2017-рэ ильэсийн игъэтхэп мазэ дунаим ехыжьыгъ. Цыфыр дунаим зехыжк!е чэнэгъэшху мэхъу, ау ар уиоофшэгъугъэу, ажырэ мафэхэм анэс удэгүшьиэштыгъэу, пльэгъущтэгъэ зыхуук!е, фэдээ пчагъяк!е нахь къин. Аш фэдэу къин къытшыхъу тэри ѩэбан къызэрхэмийтхъыр, ау ар тшыгъупшэштэп, иоофшашъэхэмкэ къитхэтышт.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Пенсиехэмкэ фондым къеты

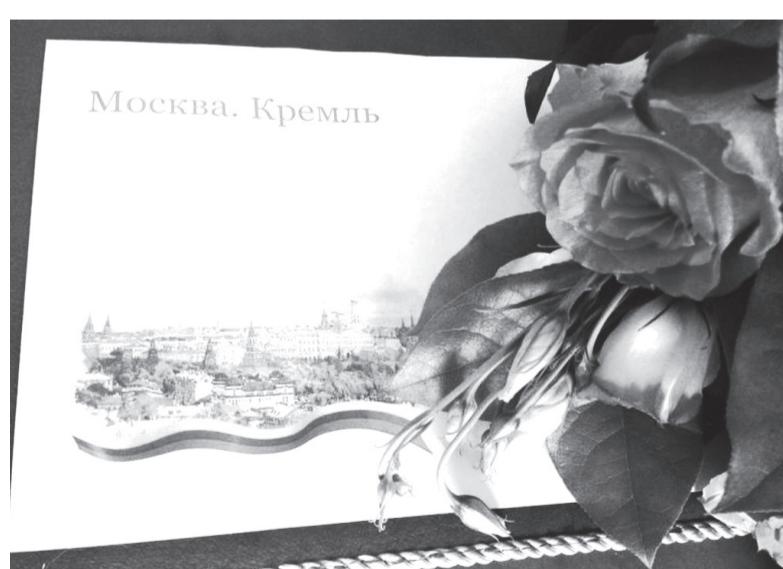
Ильэси 100-м аныбжь нэсыгъэу

2018-рэ ильэсийн пыкыгъэ мазэхэм аныбжь ильэс 90-рэ, 95-рэ ыкы ильэси 100 хуугъэу Хэгъэгу зэошхом иветеранхэу Адыгэгэим Ѣзыпсэурэ нэбгырэ 294-мэ УФ-м и Президентэу Владимир Путиныр къафэгушуагъ.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м Ѣзылэн илофшашъэхэм зиобилий къэблагъэхэрэг агъэунэфызэ УФ-м и Президент и Администрации ижом зэрээлкалахъэрэм ишуагъэк!е ауштэу къералыгъом ишаца мэфэкъимкэ къафэгушо. Мары шышхъэу мазэм ти-нахыжъэу республикэм Ѣзыпсэухэрэм ашщыгъ энэгырэ 43-мэ аш фэдэ юбилейхэр хагъэунэфыкъыщых. Ахэм ашщэу

нэбгырэ 28-мэ аныбжь ильэс 90-рэ, 12-мэ — 95-рэ зэрэху-хэрэг хагъэунэфыкъыщ, лэшэгъу къыгъэшлагъэу зыфгушо-штхэр нэбгыри 3 мэхъу. Ахэр Кошхъэблэ ыкы ии Мыецъопэ районхэм, Мыецъуапэ ашщэсэх.

Пенсиехэмкэ фондым и Къутамэу АР-м Ѣзылэн илофшашъэхэри юбилиархэм афэгушох, япсаунгъэ Ѣзыщымык!еу джыри ильэсийбэрэ ягупсэхэм ашхъягъ итыхуагъ афэлъялох!

Чъэпьогъум и 1-м нэс

Федеральнэ фэгъэкотэнхэр зиэхэу социальнэ фэло-фашшэхэр къызфагъэцак!ехэрэм ахэм ачылпэк!е ахъщэ къаратыныр къыхахын е а фэло-фашшэхэр къызэк!агъэхъанхэ амал ялэу Ѣщыгъ. Шхъадж зыфаеу къыхихыгъэр нэужум зэблихъужын ылъэк!ыщ, аш пае лъэу тхылтыр ильэсийн ичъэпьогъу мазэ и 1-м нэс ытынэу законым къыщыдэлъятаагъ.

Ильэсэу тызхэтым имэээ мазэ и 1-м къыщыублагъэу а фэло-фашшэхэм ауасэ сомэ 1075-рэ чапыч 19-рэ зэрхъугъэр. Аш Ѣзышэу сомэ 828-рэ чапыч 14-рэ ызэгъу уцхэм апай, соми 128-рэ чапыч 11-рэ ызэп!е-гъэ-псэфыпэм ипсаунгъэ Ѣзыз-тиригъэуцожыннын пай, мэшлэгүкъогу транспортым рыхеко-ным е ипсаунгъэ Ѣзызэ-

тиригъэуцожын зэригъэуцожыт ашыкъын къызэрхэрикъыжыщ общественэ транспортым апае къышыдэлъятаагъэр соми 118-м ехъу.

Фэло-фашшэхэр бгъэфедэхэ пшлонгъомэ е аш ычылпэк!е ахъщэ къуатынэу къихэхыгъэмэ, ар зыщыбъэнэфэгъэ лъэу тхылтыр зэ птимэ екъу. Аш ыужум ильэс къэс ар къэлпты-

тиригъэуцожыт ашыкъын къызэрхэрикъыжыщ. Зэблэпхъу пшлонгъомэ ары чъэпьогъу мазэм и 1-р къэмисызэ лъэу тхылтыр зыщыптыжын фаеу хъуэрэ.

Социальнэ фэло-фашшэхэр мазэ къэс къатырэ ахъщэ тыннын Ѣзыщых. Арышь, ахэм ачылпэк!е ахъщэ къуатынэу уфаеу мазэ къэс къуатынэу пфагъэнэфагъэм хэгъэхуагъэу

ари къыпфэк!ощт, ау ежь фэло-фашшэхэр зэк!эри е ашщыгэрэ къызэк!эбгъэхъаныр нахышшоу къыхэхыгъэмэ, аш ыуасэ хэмытэу къуатышт.

Лъэу тхылтыр Пенсиехэмкэ фондым и Къутамэу узэпхыгъэм епхыл!эн пльэк!ыщ. Ау аш нахь ыашхырэ фондым и интернет нэк!убгъю Ѣзышыгъэ «унэе кабинетымкэ» птныр ары.

Специалистхэм зэрагъэунэфыгъэмкэ, зызшыбгъэпскы хуушт чылпэ закъоу Мыецъуапэ дэтыр къэлэ бас-сейныр ары. Щынэгъончъэнным мышлъэштэу ана!э Ѣщырагъеты.

Къэлэ паркым иад-министрации къэшак!о фэхъу, бассейнным псэу итим изытет шапхъэхэм адештэмэ зэрагъэштэнэу лабораториа улъякунхэр джырэблагъэ ашыгъэх.

— Улъякунхэрэу рагъэлок!ыгъэхэм зэфэхыссыжъэу афэхъу-гъэмкэ бассейнным псэу итим гигиенэм ишапхъэхэм адештэ, — къеты Роспотребнадзоры и Гъэоры-шап!еу АР-м Ѣзылэн.

Непэ — археологым и Маф

ЧЫМ КЪЫЧАХЫРЭМ КЪЫЩЕЖЬЭ

Чым чэльым лыхъурэм исэнхъат сыда гъэштэгъон зышырэр? Археолог цэрыохъу Лэупэкэ Нурбый, Тэу Аслъан, нэмикхэм яджэуапхэр зы гупшисэм фэклох. Пкыгъоу къагъотырэм яофшагъэ кызэрегъафэ.

— Археологым имэфек мафэтихэгъэту зыщыхагъэунэфыкырэр ильес 50 фэдиз мэхъу, — къитиуагь Адыгэ Республика и Лъэпкъ музей шенягъэмкэ илофыш шхъаэу, Адыгейим культурэмкэ изаслуженнэ юфыше Тэу Аслъан. — Урысюем къыщежъэгъэ мэфекыр дунаим щагъэмэфекы.

Адыгейим археологэу илэр бэг: Лэупэкэ Нурбый, Елена Черных, Джыгунэ Фатим, Андрей Недомолкин, Тэу Аслъан. Ахэр арих джырэ уахтэ къитхэтхэу ясэнхъат лызыгъэуатхэрэр. Лъэпкъхэм ижъикэ атхыгъеу тарихъ я. Ильес мин пчагъэкэ узеклэбэжъем лъэпкъым ыгъэфедэштыгъэ пкыгъохъу чым къычахыжыхэрэмкэ ялжъекэл-псэукэ зыфедагъэр агъеунэфыкы. Дунаим ехъижы-

гъэ археолог цэрыохъу Аулъэ Пшымафэ, Тэшью Мединэ яофшагъэ осэ ин афэтэшы.

Тэ, адыгэхэм, археологии саугъет зэфешхъафэу тилэр бэдэд. Ахэр уппэктгъэнхэм мэхъаншо шенягъэлэжъхэм раты. Титарихъ ылъансэ шылпкъэм тетэу гъэунэфыгъэнным фэш зэфэхысийхъэр ашых.

— Тичыналъэ, адыгэхэм ямызакъоу, нэмикхэм лъэпкъхэр бэ хуухэу щэсэух, — игупшисэхэм тащегъэгъуазэ Тэу Аслъан. — Ильес мин пчагъэм адыгэхэм ячыгу лъэпкъыбэ щызэблэкыгъ. Заохэр къытээшишлэхэрэр ахтыгъе. Хакикэху зеклоным пыщагъэхэу зызыгъэпсэфи

Урымхэм зао къыташылгээ тарихым хэтэп. Мамырэу зэдэпсэухээ, тичыналъэ къинаагъяэ. Щызэнгъэм зыкыща гъотонымкэ ежь-ежырэу шыкъицхэм альхъуштгъэх.

Арэу щитми, тарихым инэклубгъохъу къатхыжхэрэм ашыцхэм къэбар нэпцхэр къахэкъях. Археологэу Тэу Аслъан зерильгээрэмкэ, дунэе тарихым куоу ухэлъэн фае. Кавказым икъохъэпэ чынаалъэ егъашэм адыгэхэр исыгъех. Ар шенягъэлэжъем агъеунэфыгъ.

— Адэ сыда къызхэкъирэр археологхэм къагъотырэ пкыгъохэр тильэпкъ къырамыпэсихэр?

ягъусэхэу джырэблагъэ Лъэпкъ музейм къэклуагъэхэр Москва, Ленинград хэку, нэмикхэм къаркыгъэх.

Андрей Коротаевыр университэтым Ѣдэжхэрэм ялаш. Мыекуапэ Ѣильэгъуагъэр лъэшэу шогъэштэгъон. Адыгэ шуашэм идэхагъэ, лъэпкъ шэн-хабзэхэр, дышъэм, тыжынным ахшыкыгъэ пкыгъохэр, кыщым гъукъэм юф зэрэшишэштгъэр, фэшхъафхэр тарихым илотаклохъу елтытэ.

Леонид Исаевыр ятонэрэу Адыгэ Республика музейм къэклуагъ. Археологхэм къагъотыгъэхэм къаклэрымкэуяяллы. Москва дэт музейхэм Адыгейим Ѣильэгъуагъэр аргъапшэ, къылоштыр ымыгъотэу нэшүкэ къытэплы, хэштэтыкы.

— Адыгейим джыри сыйке-кюшт, сигуапэу тарихъ пкыгъохэм защыгъэштэшт, — къитиуагъ Леонид Исаевым.

Алиса Шишкинам, Евгений Ивановыр, Евгений Зеленевыр, Мария Солощевам, нэмикхэм адыгэхэм ятарихъ нахышлоу зэрагъашэ ашоимъо исп унэхэм, къошынхэм, фэшхъафхэм къаклэупчай.

Софья Ахманаевар Сыбыр щыц, музейм чэль пкыгъохэм сурэхэр атырехы. Студентхэм ахэтэу Мыекуапэ къызэрэ-къуагъэр Сыбыр Ѣипсэухэрэм къафиотэжын имурад.

Студентхэр Лъэпкъ музейм чынэ щешлагъэх. Пшъашхэхэм, клаэхэм ялэпэлэсэнэгъэ къагъэльэгъуагъ, Адыгейим ятарихъ бай дэдэу зэрэштэйр зэрагъаштэу музейм чэккыжыгъэх.

Адыгэ Республика музейм къитиуагъэр Аулъэ Юрэ, археологэу, искуствоведэу Лэупэкэ Нурбый яздэгушыгъэту къызхэдгъэштгъэр эрүгушону республикэ тарихъ гъэштэгъон зериэл ари. Археологхэм яшуагъэкэ Мыекъопэ культурэр, Улэпэ йашхъафхэр, нэмикхэм ятарихъ дунаим Ѣизэлъаша-гъэх.

САХЫДЭКЬО Нурбый.
Сурэхэм арыйтхэр: Аулъэ Юрэз Лэупэкэ Нурбыйре гүштэгъу зэфхъуагъэх; Тэу Аслъан Москва, Санкт-Петербург ястудентхэм алыкагъ; археологхэм къагъотыгъэ пкыгъохэм ашыцхэр.

ядэжхэм клюкыгъэхери макэхъущтыгъэхэп. Лъэхъан зэфешхъафхэм адыгэхэм лъэпкъхэм сатыу адашыгъэштэгъ. Аш ылъкъ къикэу урысхэр, ермэлхэр, нэмикхэм къитхэсхэ хуугъе.

Сатыушхэр кощыжхэрэп

Мыутэхэмрэ урымхэмрэ, ильес 2500-кэ узеклэбэжъем, зэшыцафхэу рагъэжъэгъагъ. Урымхэм къуухэхэр яхэхуу пкыгъо дэгъухэр къащетгъэх.

Сатыур нахъ ярьфету лъэныкъуитумкэ зэрашыгъэ шельтигъэу тиижъирэ чынаалъэ чыпэл-псэуплэхэр щарагъэштыгъэх. Нэужым ахэр хынуу шом къалэ Ѣыхыгъэх.

— Титарихъ ишылпкъагъэ гъэунэфыгъэнным пае лъэпкъым щыц археологхэр, республикэ фэгумэкхэрэр тиэнхэ фаеу альтиэ Лэупэкэ Нурбыйре Тэу Аслъанре.

— Лъэпкъым итарихъ гъэунэфыгъэннымкэ непэ юфыгъо шхъаэу тилэр сид фэда?

— Тытэнэу амалшоо тилэп, — зэдэгушыгъэгъур лъэгъэкъуатэ Тэу Аслъан. — Лъэпкъ музейм къетхылэгъэ пкыгъохэр зэтэгъаштэх, къэгъэлэгъонхэр зэхэтэшэх.

Москва, Ленинград хэку...

Экономикэм зыфэзыгъэсэрэ ныбжыкъэхуу якэлэгъаджэхэр

Иусэхэмкэ къитхэт

Адыгэ ашугэу Туцожь Цыгъо непэ фэдэ мафэм 1855-рэ ильесим Гъобэкъуае къыщыхъугъ. Усаклом ыгу къытэмоожырэми, джырэ уахтэ къитхэтэу тэлъитэ.

Туцожь Цыгъо Гъобэкъуае щаптүгъ. Тхакли, еджакли ымышиштэгъэми, янэ къыуильхъэгъэ адыгабзэмкэ усэн ылъэкиштыгъ, иорэдхэр цыфхэм къаюштыгъэх. Поэмэхэу «Родинэм», «Мафэкъо Урысбый» тилитературэ къагъэбайгъ.

Ашугым дэгъумрэ дэимрэ зэригнэшнэхэ зэрилъэкыштыгъэр итворчествэ къыхэшы. Хэгъэгум зэхъокыныгъеу Ѣыклохэрэм ынаа атыридэштэгъ. Бъянышхъэ унэу зычээсигъэр непэрэ Ѣылэл-псэукэл этэгъапшэ. Илэпэлэсэнэгъэ укынегуши Ѣыкъуки Ѣыкъеэштэгъи, хызмет юфхэм афэгъэсагъа зэрэштэгъэр шуукъэ фэольэгъуух.

Туцожь Цыгъо ыцээ районны фаусыгъ, музееу Гъобэкъуае къытээзэуахыгъэр ашугым ишынэгъэе ехыллагъ.

Адыгэ Республика музейм самбэмкэ изэуухыгъэ зэнэкъоху Гъобэкъуае Ѣызэхаша. Адыгэ Республика музейм къитиуагъэр Аслъан Москва, Санкт-Петербург ястудентхэм алыкагъ; археологхэм къагъотыгъэ пкыгъохэм ашыцхэр.

Щызэнгъэм фэусэгъэ ашугым 2015-рэ ильесим къыфыдагъэкъыгъэ тхылъым «Сэсылэми — сиорэдхэр Ѣильэштэх» цээ фаусыгъ. Туцожь Цыгъо ишынэгъэ Ѣырьюхэр гъашэм хэклюкъэшхэр.

ЗЭКЬОШНЫГЭМ ИГЬОГУХЭМКІЭ

«Дунаим и образхэр» зыфиорэ альманахэу Кырым икъалэу Симферополь кыышыдэкирэм иапэрэ едзыгъо Адыгэ Республика м фэгъэхъыгъ. Адыгэхэм ятарихъ, шэн-хабзэхэр дунаим нахышлоу щашэнным фэшл едзыгъуи 7 кыхаутынэу зэхэшаклохэм ражухъагъ.

Республикэм иобщественэ движение «Адыгэ Хасэм» зэхахьэу щыклюгъэм альманахым икулыкуюшлэхэр кырагъблэгъягъэх.

Адыгэ Республика м лъэпкъ Иофхэмкіэ, Іэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адирягъэ зэпхыныгъэхэмкіэ ыкы къэбар жуугъэм иамалхэмкіэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъо Аскэр, ашт игуадзэ Константин Шербаковыр, Адыгэ Хасэм хэтхэр зэхахьэм кыышыгъулаагъэх.

Адыгэ Хасэм итхаматэу Лымыщэкъо Рэмэзан общественэ движением Иофхэ ышээрэм Кырым къикыгъэхэр щигъэгъозагъэх. Адыгабзэм изэгъешэн Хасэм инэпльэгъу зэрэrimыгъэхъирэр, адыгэ шуашэм, адыгэ буракъым, нэмыхкхэм ямэфэк мафхэр зэхэшгээнхэм Адыгэ Хасэр къещакло зэрафэхъулагъэр хякъэхэм ашогъештэйоныгъ. Республика м ихбээ кулыкуюшлэхэр Адыгэ Хасэмрэ зэгүүсэхэу лъэпкъ Иофхэр зэрагъэцаклоэрэм имехъани Кырым

къикыгъэхэм хагъэунэфыкыгъ.

Альманахым щылажъэхэу Ольга Мельничук, Борис Мельничук, Денис Симаненкэр, Александр Волконскэр, Наталья Галицковар,

Андрей Сычевыр, Анна Скворцовар, Алексей Ляпах Адыгэ Хасэм изэхахьэ зэрэхэлажъэхэр купым ипашхэм ашыщу Андрей Осташко кытегущыагъ.

Кырым щыпсэурэ адигэхэм Адыгэ Республика м зэрагъэльялэрэм, тильэпкъ дунаим нахышлоу щашэннымкіэ альманахым ижурналистхэм егъэжъэпшлэхъэр зэрашыгъэхэм Ольга Мельничук, Андрей Осташко, Борис Мельничук, фэшхъафхэм тащагъэгъозагъ.

Чэмьшю Гъазый Адыгэ Республика м культурэмкіэ иминистреу зэрэштыгъэр Кырым илъяклохам ашэ. Ар кыдаалытээзэ, хякъэхэм зэдэгущыагъур лъагъэклотагъ, Гъ. Чэмьшюм къизэрэхигъэшыгъеу, лъэпкъ шлэжьым зыкъегъээтигъээнымкіэ Адыгэ Республика м ихбээ кулыкуюшлэхэм, Адыгэ Хасэм хэтхэм Иофхуяабэ агъэцакло.

Бэгъушэ Алый, Къуийж Къеплан, Мигу Эдуард, Хьот Юныс,

Нэхэе Аслын, нэмыхкхэм къэгущыагъэх. Дунэе Адыгэ Хасэм итэццэклээ куп хэтэу Цыклюшю Аслын, археолог цээрийн Тэу Аслын, фэшхъафхэм язэфхъысыжъхэр щынэгъэм ехыилагъэх.

Альманахым Иофхэхэр мы мафхэм Тэххутэмькьюе, Тууцожье, Кошхэблэ районхэм ашылаагъэх. Зэльашэрэ тхаклоу Мэшбэшэ Исхъакъ lyklagъэх.

А. Осташко зэрэхигъэунэфыкыгъеу, Тэххутэмькьюае дэт музеим чэлэл пкыгъохэм дунэе мэхъан я. Ахэр дунаим щашэнхэм фэшхъафхэм яшыгъэм зэфхэхьыжъхэр ашын.

Лымыщэкъо Рэмэзан къизэриуягъэу, Кырым ыкы Адыгэим язэпхыныгъэхэр щынэгъэм щэпилтэх. Альманахым едзыгъохэу кыдигъэкыщхэм шэнэгъэлэхъэр, тхаклохэр, хабзэм икулыкуюшлэхэр, лъэпкъым зыгу фэузхэрэхэр зэлэжъэштых. Зэкъошныгъэм итээптиэн фэлэжъэрэ Иофхъор зэгъусэхэу лъагъэклотэшт.

КІЭЛЭЦЫКЛУХЭМРЭ ПСАУНЫГЭМ ИГЬЭПҮТЭНРЭ

ЩЫСЭШПУМ УЗЫГЭПЕШЭ

Урысые народнэ фронтым икъещаклохэм кіэлэцыклюхэр спортышом хэшэгъэнхэм фэшл зэнэкъокуухэр зэхашэх. Псауныгъэр зыщагъэптиэрэ зыгъэпсэфыицэу «Горнэм» щыклюгъе Иофхъабзэм нэбгырэ 300-м нахыбэ хэлэжъагъ.

Кіэлэцыклюхэмрэ ныбжын кіэхэмрэ зэпамыгъеу физкультурэм спортымрэ аптынхэм фэшл «ГТО-м жуугъор игъусэу» зыфиорэ зэлүккэльчур физкультуриким и Мафэ ехуулэу зэхашаагъ.

Щынэгъэм шэн-хбээ тэрээхэр щызехъэгъэнхэмкіэ «Иофшэнным ыкы хэгъэгур къеухумэгъенным сафхъязыр» (ГТО) ылоу зэнэкъоку зэфшхъафхэр кіэллэеджаклохэм ялагъэх. Ипкъялэпкъхэр, япсауныгъэ агъэптиэнхэмкіэ пчэдэжьым физкультурем хэхъэрэе едзыгъохэм спортышом щыцэрилохэр къарагъэблагъэх. Дискир дэгэгъэннымкіэ Европэм дышэе медалыр кыышыдээзыхъэ Дарья Пищальникова шыкіэ гъэшгэйонхэр аригъэлэгъулагъэх.

Орэдышьор пчэгум щызэ-

хахьээ кіэлэцыклюхэр физкультурэм пыльхэ зыхъулаагъ, ягушхъэ куача ыкы ашылаагъ, – кытегущы Дарья Пищальникова. – Жын къабзэм зэрэхэтхэм шуагъэ къеты.

Куачаэр нахь зыщапсихъэрэдзыгъохэм пэшэнгъэ адизэрихъагъ армрестлингымкіэ дунаим и Кубок гъогъоуитло кыдээзыхъэ Александэр Манченкэм. Атлетикэ онтэгъум хэхъэрэе амалхэр ыгъэфедэхээзэ А. Манченкэм куачаэр зэрэпсихъэрэд кыгъэлэгъулагъ.

ГТО-м ишагхъэрэд игъэкуюгъэнхэм, физкультурем пыщагъэхэм япчагъэ хэгъэхъогъэнным нытыхъэр, кіэлэгъаджэхэр зэрэпильшищхэм, тренерхэр Иофхъохэм кіэшакло зэрафэхъуухэрэм, нэмыхкхэм атегущыагъэх.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыщагъэр ыкы кыдэзыгъэкырэр:

Адыгэ Республика м лъэпкъ Иофхэмкіэ, Іэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адирягъэ зэпхыныгъэхэмкіэ ыкы къэбар жуугъэм иамалхэмкіэ и Комитет

Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшигъэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-КІэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкіэ 5-м эмыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтър 12-м нахь цыклюнэу щытэп. Мы шалхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкегъэкложыхъ.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщашыхъятыгъэр: Урысые Федерацием хэутийн Иофхэмкіэ, телерадиокъэтынхэмкіэ ыкы зэлъы-Іэсикэ амалхэмкіэ и Министрствэ и Темир-Кавказ чыпэ гъэорышил, зэраушыхъятыгъэ номерыр ПИ №ГУ23-00916

Зыщыхаутырэр ООО- «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкіи пчагъэр 4074
Индексхэр 52161
52162
Зак. 2236

Хэутийн узьтийнхэнэу щыт уахтэр Сыхъатыр 18.00
Зыщыхаутырэр уахтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъаїэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаїэм игудзэр Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэгъыжъыр зыхъырэ секретарыр Жакіэмкъо А. З.